

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 27. Februáriusban. 1788.

Halotti Pompa.

Mely-fzerént M. Báró Vay Dániel Ur ó Nagysága élteben volt Élete-párja Gróf Korda Katalin aszszony' meg-hidegedett teste ezen hónapnak 3-dikán el-temetteték. Reggeli 9 ora tályban az említett firalmosházhoz minden rendü, nemü és valású fokoság atyafiságoson öszve-gyulván, az Oskolabéli Deákoknak *hármonias* éneklések után, az első rangú Urak a' koporlot ki-vitték és a' Nép a' Város-végéig késérte; onnan Kotsira tévén, vitték, más kotsiktól késértetvén, a' szomszéd-faluba Alföld-Soltzára, holott a' B. Vay Familia-temető-boltjába el-temettetett. Miskoltzon a' kifirő fokoság a' R. Templomba vizfza-térvén T. T. Toth András Miskolti Rred. Urtól edgy halotti Tanitást, és Professor Kojáthi Ábrahám Urtól edgy orátiot halgata. Soltzán-is az oda-való Ref. Prédikátor által halotti tanítás téteték. Ezen alkalmatofságot a' Musák seti szunnyadván-el,

Tek. Erdödi Lajos Ur ezen verseket írta:

Íróf Korda Katalin zokogva fájlalom,
Kár hogy illy ártatlant már lep gyászos Halom.
Ezen csapást mennél nagyobbnak esmérem,
Annál inkább bádgyaszt szánakozó vérem.
Vagy elébb vagy utobb látom tsak el-mulunk.
A' meddig élünk-is tsak halni tanulunk,
Ha hát meg-kell halni? az illy bóldog Halál,
Melly minden jó szívuél szánakozást talál.
Örömmel nyughatik az a' Koporofoban,
Kit minden, mert jó vólt, szán 's firat valóban.
Ez ugyan ugy tartom csekély vigasztalás,
Gyenge Flastromtúl-is enyhül a' Fájlalás.

*Rajtzi András a' Miskoltzi Réf. Oskola
All-igazgatojának Versei.*

Jaj oda! fir zárja Vay Dániel élete párja,
Gyászba borúlt, kesereg, bus szeme-könyve perreg.
Nem tsuda: mert már nints, oda a' szeretetre való
Kints,
Tólvaja lett a' halál, rája sohól se talál.
Ah, nem akad rája; mert el-tűnt Korda Katája,
Jaj oda szive fele, nem lehet élni vele.
Nem leli hiv Kintsét, a' Halál rá zárta bilintsét,
Soltzán el-temeté, fir fenekére veté.
Oh! be keserves Kár, az illy Kints, kellemetes
Pár,
A' kit ölelt kebele, jaj be hamar ki-kele!

Nem

Nem tsuda Párjának, szaporán hogy *Korda Katának*
 El-multak rövidült Napjai, 's teste ki-dültt.
 Kik kegyesek voltak, azok hirtelenébe ki-holtak,
 Kedvesek a' kegyesek, fel-viszi Hiv Jegyesek.
Korda Katát-is már, mivel itt vala ritka kegyes Pár
 Jéfusa fel-ragadá, Jobbja Helyét meg-adá.
 Már most kedvében mulatoz szentek seregében,
 Nyugszik Menybe helyén, van Koronája Fején.
 Égi Karok várták, őt már. kebelekre bé-zárták,
 Bárány széki körül Lelke Meny-égben örül.
 Kedvese! jaj szánni *Kataliánt* tám kellene bánni?
 Tőle hogy el-szakadál, kéntelen itt maradál.
 Ah ne fírasd: ott vár kegyesed már, 's a' gyönyörű Vár,
 Jéfusod abba vezet, nyujt néked arra kezét.

Miskóltz. N. F.

*Sunt homines, qui rationem bono consilio a Diis
 immortalibus datam, in fraudem, malitiam-
 que convertunt. Cic. III. de Nat. Deor.*

Edgy józan értelmű Náturalistának,
 Gondolati, mindég helyesek valának.
 Az igaz, hogy nem kis dolog azzá lenni,
 Eleget annak a' nevezetnek tenni.
 Edgy Náturalista mind azokat hiszi,
 A' mellyekre önként az Okofság viszi.
 Innet semmit ollyat soha nem tselekszik,
 A' mi annak éppen ellenébe fekszik.
 Mind azokról tehát kéttsége nem lehet,

Mellyekre a' Józán okofság el-mehet.
Tehát hogy edgy Isten vagyon el-hiheti,

Kinek véghetetlen, 's Szent a' természeti.
Főkéllteteségi meg-nem változhatnak,

Tsak edgy-másra nézve gyakoróltathatnak:
Igaz; de edgyfzersmind nagy *irgalmafsága*,

E' kettőnek vagyon edgy *arányusága*.
Ha edgyet meg-büntet ő, máson könyörül,
A' bünös el-vefztén edgy tseppet sem ürül.
Azt akarja, hogy mind böldegok légyenek,
Valakik képével ékefek lettenek.

Igy léfz kiki böldeg, ha azt meg-tudhatja,
Hogy a' Teremtőnek mi az akarhatja.

Mert e' tekintetben, hogy ő teremtetett
Allat, Törvényei alá rekesztetett.

Az Istennek pedig, mint a' Természeten
Fő Urnak, Törvénye áll a' tífzteleiben.

Az embernek tehát Fő kötelefsége,

Hogy a' légyen minden dólgainak vége:

Hogy az Isten tellyes fziyéből tífztelje,

A' mint ő kívánja életét rendelje;

És mivelhogy ő Szent még pedig olly nagyon,

Hogy a' bün előtte útálatba vagyon;

Sőt hogy ollyan igen tífzta természeti,

Hogy javallásképpen azt el-nem nézheti;

A' józan okofság tovább-is el-mehet,

Következéseket, magának igy tehet:

Minthogy a' Teremtő adott Törvényeket,

(Értem itten tsak a' Természetiakat.)

A' bé-töltésre-is tehát tehetséget,

(Mert hogy-is kívánna lehetetlenséget.)

De ha én magamat jól körül vizsgálom,

Annak bennem tsak a' nyomait találom.
Ugy hogy, ugy meg-romlott azon természetem,
Hogy azt ugy a' mint kell bé-fem-is tölthetem.
A' Teremtő pedig még ma-is (mivel ez,
A' Törvény örökös) szorofsan kötelez ;
Az Isten Bölts, hát tsak árra kötelezhet,
A' mi az erővel bennem meg-edgyezhet.
Ugy de nintsen erőm! tehát ki-hozhatom,
Hogy meg-változhatott az én állapotom.
Mert ha tehetséget kíván, holott bennem
Most nints; tehát bizony vólt, arra kell mennem,
Ugy de hogy vesztém-el e' tehetségemet,
It-is az okofság vezet még engemet.
A' hól Törvény vagyon; szabad akaratot,
Gondólok ott, másként nem-is adathatott.
Ha tehát meg-rontom azt szánt-szándékommal,
Viszfa élek akkor a' szabadságommal;
És ugy büntetésre köteleztethetem,
Ha tehetségem rend-kivül vesztegetem.
E' szerént már ha még fellyebb gondólkozom,
Ebből én magamra nézve ezt ki-hozom.
Hogy nints tehetségem, a' belém nyomatott,
Törvény töltésére; innét származhatott:
Hogy szabadságommal igen viszfa éltem,
'S a' miatt romlott-meg olly nagyon az éltem.
A' ki Törvényt ront az büntetést érdemel;
Es így tehetségem abban vesztetem-el.
Hogy Törvényt rontottam; következés-képpen,
Bűnös vagyok, azért nem maradtam éppen.
Nem vagyok hát én ép, hanem bűnben estem,
Mellyet önnön magam magamnak kerestem.
Mert az Istent ugy-is, mint bölts Teremtőmet,

Nézem; de ugy is, mint *Biróm 's Itélömet.*
 Minthogy e' fundalva nints a' Teremtésbe,
 Hogy én Törvényt rontsak, 's essek bünhödésbe;
 A' kötelelségem immár nem tudhatom,
 A' mellyeket kíván ez az állapotom.
 Mert már azon kívül hogy ötet *tisztelem,*
 Ez is van, hogy öt meg-miként engesztellem.
 Igaz *Biró,* 's engem mint Bünöft meg-bünetet,
 Ha nints elég-tétel a' kinon nem szüntet.
 De már azt nem tudom, hogy a' ki lehetne,
 A' ki én-érettem eleget tehetne.
 Magamtól nem lehet; és így ha vétettem,
 Örökös kinokra egyben méltó lettem.
 Ekkor meg-rettenek e' siralmas végtől,
 De még tápláltatom edgy kis reménységtől.
 Hogy az Isten nem tsak Igaz és Hatalmas,
 Hanem igen Jó és felette Irgalmas.
 Ha engem meg-bünetet, tsak az Igasságnak
 Van helye, és nintsen az Irgalmafságnak.
 A' Teremtésben e' vólt fő tzélja 's vége,
 Hogy tudjuk-meg melly nagy Tökéletessége.
 E' világra ugyan szüksége nem vala,
 Tsak azért Teremté; hogy miis általa —
 Tökélletes vóltát ebből meg-tudhafsuk,
 Mint Fő Valóságot ugy magasztalhafuk,
 Ezek szerént immár hogy ezt teremtette,
Jóságát 's Hatalmát ö ki jelentette,
Böltsefsége a' szép dolgoknak rendiből,
 Meg-tetfzik; a' mező minden füveiből.
 Az *Igassága*-is; mert e' természeti,
 Törvénynek rontóját keményen bünteti.
 Hát *irgalmafsági* ennek az Isteni-

Természetnek, ugyan hogy fog ki-tetszeni?
Irgalmas az a' ki kedvéből könyörül,
Azon, a kít vettek veszedelmek körül.
Az Isten' irgalma ki-fog nyilatkozni,
A' Törvényt rontókon ha fog szánakozni.
Ugy de irgalmas-is az Isten ugy léssen,
Hogy az igafsága maradjon egészszén.
Hogy lehessen pedig mind az *Igafságnak*
Helye, mind pediglen az *Irgalmafságnak*.
Még itt az okofság annyira el-mehet,
Hogy az *elégtétel* által még meg-lehet.
Azt-is által látja hogy a' bűnben lévő,
'S Törvényt rontott ember nem léz elég - Tévdő;
Mert ha ő magáért eleget fog tenni,
Ugy büntetéseink' vége nem fog lenni.
Mi hafzna vólna így teremtetésének,
Ha véghetetlenek kínai lennének?
Az Isten *Irgalmát* hogy gyakorolhafsa
Eránta, már nints mod hogy által láthafsa:
Hanemha valaki olly eleget tézzen,
A' ki véghetetlen természetű léssen.
Már itt az okofság egészszén meg akad,
Hogy a' ki lehessen abba belé szakad.
Itt fegit már rajta az Isten' kegyelme.
Meg-mondja azt a' mit fel-nem lel edgy elme;
Es *irgalmafságát* mint gyakorolhatja,
Maga *beszédében* néki meg-mutatja.
A' mit hát szükséges lett gyakoroltatni
Az *irgalmafságnak* 's ki nyilatkozóztatni;
A' *Szent Irásnak*-is olly szükséges vala
Iródáfa; hogy azt tudhafsuk általa,
A' mitsodás jusson az okoskodásnak,

Tartozom én hinni azon az Irásnak;
 Mert ha fel-találta lenni *szükségesnek*,
 Rút volna a' felől lenni *kétségesnek*,
 Hogy abban valami ollyas találtatna,
 A' mellyet kétségben helyesen hozhatna.
 Mert ott az *Igafság mint gyakoroltatik*,
Irgalmasság mellett, az a' mód mondatik.
 Hogy edgy közben-járó Isten rendeltetett
 Az elég-tételre; ott ki-jelentetett.
 A' Naturálisták pedig az Irásnak
 Nem hihetnek, tsak a' nagy okoskodásnak.
 Már a' képtelenség, 's elme hijjánofság,
 Hinni, 's nem hinni azt, a' mit az okofság
 Szükségesnek itél; Isten akarátja,
 Ki-jelentésének, hiszi és állatja.
 A' ki tehát ollyan Naturálistának
 Tartja magát, már a' maradjon magának;
 A' máiak pedig a' Tudományokat,
 Abba tartják, hogy ha nem hisznek-el fokot
 Azok közt, mellyeket a' Papok mondanak,
 Ha igazak-is, de ők ellent-állának.
 Tsak azért-is ujjabb értelmet költenek,
 Hogy ők a' köz néptől különbözhefsenek.
 Dölfös göggel szólnak a' Szent-Irás felől,
 Tsupa kevélység van a' szivekben belől.
 Holott az Iráshoz képest tsak ollyanok
 Mint edgy gyermek, 's abban régen tudatlanok,
 Azt mondják, hogy ők az okofsággal élnek,
 De azt nevezhetjük inkább elme-szélnek.
 Szegény Pára! jobb ha néked-is tetszenek,
 Azok, a' mellyeket fok Szentek hittének.